

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації
Обласна бібліотека для дітей ім. В.О. Лягіна

Образотворче мистецтво в школі

Інформаційний список
для організаторів дитячого читання

Випуск 1

Миколаїв
2015

Укладач Л. Г. Шевцова

Редактор О. К. Карпенко

Відповідальна за випуск Т. А. Жайворонок

Образотворче мистецтво в школі : інформ. список для організаторів дитячого читання. Вип. 1 / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна ; уклад. Л. Г. Шевцова. – Миколаїв, 2015. – 8 с.

Інформаційний список літератури «Образотворче мистецтво в школі» знайомить зі статтями з періодичних видань за січень – червень 2015 року, які надійшли до нашої бібліотеки.

Матеріал розміщений у таких розділах:

1. Особливості викладання образотворчого мистецтва в школі
2. Нетрадиційні форми малювання на уроках з образотворчого мистецтва в школі
3. Web-ресурси

У межах кожного розділу публікації подано в алфавіті авторів або назв.

Список призначений для вчителів та керівників гуртків образотворчого мистецтва в загальноосвітніх школах.

Шановні колеги! Інформаційний список стане надійним помічником у Вашій професійній діяльності!

Періодичність – один раз на півріччя.

1. Особливості викладання образотворчого мистецтва в школі

Бойко Л. А. Бесіда "Мистецтво в нашому житті" : "Образотворче мистецтво", 2-й клас / Л. А. Бойко // Мистецтво в школі. - 2015. - N 4. - С. 12-13.

Мета уроку: ознайомити учнів із видами образотворчого мистецтва; розвивати спостережливість, образне сприйняття, логічне мислення,

фантазію; виховувати естетичні почуття.

Броварська І. В. Рельєф (опуклий та заглиблений)... : "Образотворче мистецтво", 2-й клас / І. В. Броварська // Мистецтво в школі. - 2015. - N 6. - С. 15-16.

Мета уроку: ознайомити учнів із рельєфним зображенням; поглиблювати поняття про форму, розміри й будову об'ємних об'єктів ліплення; удосконалювати навички роботи з пластиліном (розмазування, розкачування, накладання, примазування); виховувати естетичні почуття.

Головко В. А. Колір - головний засіб виразності живопису : "Образотворче мистецтво", 2-й клас / В. А. Головко // Мистецтво в школі. - 2015. - N 4. - С. 16-17.

Мета уроку: дати поняття про колір як головний засіб виразності живопису; навчити передавати багатство кольорів і відтінків; формувати у дітей уміння сприймати, розрізняти і аналізувати кольори; розвивати дрібну моторику руки; виховувати естетичне сприйняття навколишнього світу.

Дейнега О. В. Образотворче мистецтво Італії. "Епоха титанів" : [урок] / О. В. Дейнега // Все для вчителя. - 2015. - N 5. - С. 16-17.

Мета уроку: ознайомити учнів з історичними умовами розвитку мистецтва епохи Відродження, особливостями творчості Леонардо да Вінчі та Рафаеля Санті; розвивати здатності глядача, готового до сприйняття творів великих майстрів, розвивати здібності у пошуково-дослідних та індивідуальних видах навчальної діяльності; виховувати духовність, шанобливе ставлення до живописних пам'яток людства.

Демченко В. Г. Архітектура як вид мистецтва. Малюнок архітектурної споруди : "Образотворче мистецтво", 7-й клас / В. Г. Демченко // Мистецтво в школі. - 2015. - N 5. - С. 13-15.

Мета уроку: поглибити знання учнів про архітектуру як вид мистецтва, види архітектури; визначити художньо-композиційні засоби архітектури; розвивати просторове мислення, конструктивні навички та вміння; виховувати естетичний смак та шанобливе ставлення до культурної спадщини людства .

Дудка А. Гірський пейзаж. Роботи М. Реріха : урок у 6-му класі за новою програмою "Мистецтво (Образотворче мистецтво)" (авт. Л. Масол та інші) / А. Дудка // Шкільний світ. - 2015. - N 2. - Вкл. С. 9-11 : іл.

Дудка А. Техніки та засоби образної виразності : формування ключових компетентностей шляхом виконання практичних завдань різними техніками образотворчого мистецтва / А. Дудка // Шкільний світ. - 2015. - № 2. - Вкл. С. 1-4 : іл.

Дудка А. Широкі простори моєї країни : урок у 6-му класі за новою програмою "Мистецтво (Образотворче мистецтво)" (авт. Л. Масол та інші) / А. Дудка // Шкільний світ. - 2015. - № 2. - Вкл. С. 12-16 : іл.

Карбівнича Т. І. Елементарне поняття про архітектуру як вид мистецтва... : "Образотворче мистецтво", 2-й клас / Т. І. Карбівнича // Мистецтво в школі. - 2015. - № 6. - С. 17-19 : фот.

Мета уроку: ознайомити учнів із мистецтвом архітектури; розвивати спостережливість, уяву, фантазію, вміння визначити особливості конструкції архітектурних будівель; учити зображувати частину споруд (цоколь, стіни, дах, двері, куполи (бані) соборів, елементи оздоблення; виховувати любов до мистецтва та рідного краю.

Кізілова Г. О. Види графіки. Графічні техніки. Екслібрис : "Образотворче мистецтво", 7-й клас / Г. О. Кізілова // Мистецтво в школі. - 2015. - № 4. - С. 18-20 : фот.

Мета уроку: продовжити ознайомлювати учнів із графікою як видом образотворчого мистецтва, її виразними засобами та видами; дати уявлення про графічні техніки та екслібрис як лаконічну графічну форму; розвивати в учнів вміння лаконічно й виразно передавати свій задум, навички композиції, роботи графічними матеріалами, творчу уяву на аркуші паперу; виховувати любов до мистецтва, повагу до мистецької спадщини українського народу та світової культури; створення власних творчих робіт.

Кізілова Г. О. Формула портрета. Портрет як жанр. Види портретів : ("Образотворче мистецтво", 6-й клас) / Г. О. Кізілова // Мистецтво в школі. - 2015. - № 3. - С. 18-21.

Мета уроку: дати уявлення про портретний жанр (його історію, різновиди, особистості та ін.); порівняти літературний і художній портрети; пояснити основні пропорції обличчя; розвивати окомір, навички роботи графічними матеріалами, спостережливість; виховувати любов до прекрасного, повагу й толерантність до проявів людської особистості.

Ковалик В. Життя та творчий шлях Т. Г. Шевченка. Знайомство з образотворчою спадщиною Т. Г. Шевченка : ("Образотворче мистецтво", 6-й клас) / В. Ковалик // Мистецтво в школі. - 2015. - № 3. - С. 14-17.

Мета уроку: ознайомлення учнів із живописною спадщиною Т. Г. Шевченка, показати шлях становлення його як художника; розвивати художньо-образне мислення, спостережливість, творчі здібності, уяву, вміння аналізувати твори образотворчого мистецтва; виховувати любов до мистецтва, ціннісне ставлення до культурних надбань через розуміння творчості Т. Г. Шевченка.

Куцина С. А. Портрет. Історія виникнення жанру : "Образотворче мистецтво", 6-й клас / С. А. Куцина // Мистецтво в школі. - 2015. - № 6. - С. 4-11 : іл.

Мета уроку: ознайомити учнів із портретним жанром образотворчого мистецтва, видами та історією розвитку портретного жанру; формувати навички роботи над створенням портрета; розвивати в учнів спостережливість, увагу, зорову пам'ять, творчу уяву; виховувати в учнів естетичне сприйняття навколишнього світу, інтерес до мистецтва, зокрема образотворчого.

Лев І. Козак-козаченько, хоробре серденько : урок-панорама з жанрів образотворчого мистецтва. 5-й клас / І. Лев // Шкільний світ. - 2015. - № 8. - Вкл. С. 10-12 : іл.

Мета уроку: ознайомлення учнів із творчістю українського художника Фотія Красицького, зокрема з його картинами, представленими на експозиції у Львівському національному музеї ім. А. Шептицького.

Литвиненко О. Живі квіти Катерини Білокур / О. Литвиненко // Початкова школа. - 2015. - № 2. - С. 38-39.

У статті представлено життєвий і творчий шлях талановитої художниці Катерини Білокур та сценарій позакласного заходу.

Лященко О. М. Шрифт - основа графічного дизайну : ("Образотворче мистецтво", 6-й клас) / О. М. Лященко // Мистецтво в школі. - 2015. - № 2. - С. 4-9.

Мета уроку: формування в учнів уявлення про види шрифтів, уміння створювати виразну оригінальну шрифтову композицію, раціонально заповнювати простір, використовуючи креслярські інструменти; розвивати просторове мислення, колірне сприйняття; виховувати естетичний смак, старанність, акуратність.

Матат Д. Палітра ідей : [фіналісти Всеукраїнського конкурсу "Вчитель року" в номінації "Образотворче мистецтво"] / Д. Матат // Освіта України. - 2015. - № 20(18 трав.). - С. 10-11 : фот. кольор.

Відкриті уроки - це змагання на звання найкращого. І хоч проводимуться вони у вересні, конкурсанти погодилися розповісти про свої педагогічні знахідки та розробки, які представляють на цьогорічному конкурсі.

Мельничук С. Архітектура як вид мистецтва. Архітектурний образ епохи середньовіччя : "Образотворче мистецтво", 7-й клас / С. Мельничук // Мистецтво в школі. - № 4. - С. 35-38.

Мета уроку: закріпити знання учнів про архітектуру як вид візуального мистецтва; розширити уявлення про види архітектури; розвивати творчі вміння та навички, зокрема зображення архітектурних об'єктів, передаючи форму та будову будівель; виховувати естетичне сприйняття навколишнього світу, ціннісне ставлення до світової культури, зокрема до архітектурної спадщини людства .

Михед І. В. Геометричні фігури. Циліндр, конус : ("Образотворче мистецтво", 6-й клас) / І. В. Михед // Мистецтво в школі. - 2015. - № 2. - С. 10-13.

Мета уроку: розширити знання учнів щодо передавання форми предметів на площині, розглядати схеми лінійної перспективи для малювання фігур обертання, що знаходяться у різному положенні щодо лінії горизонту; ознайомлювати з технікою побудови форми, основою якої є коло; розвивати навички та вміння працювати графічним матеріалом - олівцем; виховувати в учнів уважність, акуратність, точність під час передавання своєї думки графічними засобами.

Половець Д. С. Книжковий дизайн. Мистецтво створення книги :

"Образотворче мистецтво", 7-й клас / Д. С. Половець // Мистецтво в школі. - 2015. - N 6. - С. 24-27.

Мета уроку: поглибити загальні уявлення про книжкову графіку та виражальні засоби малюнка; збагатити словниковий запас відповідною термінологічною лексикою; розвивати естетичні почуття, любов до прекрасного; виховувати бережливе ставлення до книг.

Полуда В. В. Монументальне мистецтво. Фреска, вітраж, мозаїка : ("Образотворче мистецтво", 7-й клас) / В. В. Полуда // Мистецтво в школі. - 2015. - N 3. - С. 22-25.

Мета уроку: продовжити ознайомлення учнів із живописом як видом образотворчого мистецтва, з монументальним живописом і його видами; ознайомити з технікою виконання вітража і мозаїки; навчити учнів створювати мистецькі твори в техніці імітації вітража; розвивати навички створення вітражної композиції, використовувати правильну побудову композиції на аркуші паперу; виховувати любов до мистецтва, повагу до мистецької спадщини українського народу та світової культури; створення власних творчих робіт.

Постоєнко Т. В. Космічний натюрморт : "Образотворче мистецтво", 5-й клас / Т. В. Постоєнко // Мистецтво в школі. - 2015. - N 6. - С. 20-23 : фот.

Мета уроку: ознайомити учнів із жанром образотворчого мистецтва «натюрморт» та композиційною грамотою натюрморту; розвивати просторову уяву, творчі здібності учнів, аналітичні навички; виховувати чуття краси, любов до прекрасного.

Романенко З. П. Елементарне поняття про скульптуру... : "Образотворче мистецтво", 2-й клас / З. П. Романенко // Мистецтво в школі. - 2015. - N 6. - С. 12-14.

Мета уроку: дати загальне поняття про скульптуру, її види й жанри; ознайомити з матеріалами та засобами виразності; визначити значення скульптури в місті, її призначення; виховувати естетичне сприйняття навколишнього світу.

Сіренко Л. М. Засоби виразності графіки: лінія, штрих, крапка, пляма : "Образотворче мистецтво", 2-й клас / Л. М. Сіренко // Мистецтво в школі. - 2015. - N 4. - С. 14-15.

Мета уроку: ознайомити учнів із виражальними можливостями графіки; учити передавати прості образи у техніці плямографії; розвивати образне мислення, зорову та емоційну чутливість; активізувати творчу ініціативу учнів; виховувати естетичні почуття, смак, акуратність у роботі з фарбами.

Скитиба Н. В. Мистецький калейдоскоп : конкурс знавців образотворчого мистецтва для учнів 5 - 7-х класів / Н. В. Скитиба // Мистецтво в школі. - 2015. - N 5. - С. 25-27 : фот.

Мета уроку: узагальнити знання учнів з образотворчого мистецтва; розвивати у дітей спостережливість, увагу, уяву, пам'ять, фантазію, творчі здібності, уміння висловлювати власну думку, комунікативні навички; виховувати естетичні смаки, емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва, почуття колективізму та відповідальності.

Топчій В. Образ птаха в образотворчому та музичному мистецтвах : / В. Топчій // Початкова школа. - 2015. - N 3. - С. 31-34.

Мета уроку: узагальнити знання про основні види мистецтва: графіку, живопис, скульптуру й музичне мистецтво. Ознайомити з малюнком П.Пікассо «Голуб миру» та піснями І. Дунаєвського «Голуб миру», А.Островського, Л. Ошаніна «Хай завжди буде сонце».

Удовенко Л. Орнамент у квадраті. Композиція "Хустка для мами" : урок образотворчого мистецтва у 5-му класі за новою програмою "Мистецтво (Образотворче мистецтво)" (авт. Л. Масол та інші) / Л. Удовенко // Шкільний світ. - 2015. - № 2. - Вкл. С. 5-8 : іл.

Мета уроку: продовжити ознайомлення учнів із орнаментом у декоративно-прикладному мистецтві, зокрема з використанням орнаменту для оздоблення жіночої хустки, прийомами організації декоративної композиції у квадраті. Розвивати навички роботи з фарбами, формувати ціннісне ставлення до декоративно-прикладного мистецтва; виховувати бажання знати і зберігати духовне надбання українського народу, шанобливе ставлення до матері, жінки.

Ципунова Н. М. Завдання для оцінювання знань із предмета "Початковий курс історії образотворчого мистецтва" / Н. М. Ципунова // Мистецтво в школі. - 2015. - № 1. - С. 32-33.

Шумило А. В. Декоративно-графічна композиція "Натюрморт" : ("Образотворче мистецтво", 5-й клас) / А. В. Шумило // Мистецтво в школі. - 2015. - № 3. - С. 12-13.

Мета уроку : закріпити поняття про графіку та її види (лінійна, силуетна, тонова); розвивати практичні вміння та навички, відчуття пластичної лінії під час зображення на площині, образне мислення учнів; прищеплювати любов до мистецтва; виховувати естетичні смаки.

2. Нетрадиційні форми малювання на уроках з образотворчого мистецтва в школі

Бабіченко Н. Ю. Малювання повітряними кульками. Весняні квіти : "Образотворче мистецтво", 1-й клас / Н. Ю. Бабіченко // Мистецтво в школі. - 2015. - № 1. - С. 20-22.

Мета уроку: навчити учнів малювати фарбами весняні квіти в техніці натискання, правильно розміщувати малюнок на папері, заповнювати зображенням усю площину аркуша, розвивати естетичні смаки, виховувати бережливе ставлення

до природи.

Гончаренко Н. Солоні малюнки, рельєфні візерунки : [майстер-клас малювання сіллю] / Н. Гончаренко // Джміль. - 2015. - № 1. - С. 18-19 : фот. кольор. - (Художня студія).

Малюємо Герб України – тризуб сіллю та акварельними фарбами.

Енкаустика, або Малювання воском // Позакласний час. - 2015. - № 4. - С. 26-27 : фот. – (Майстерня hand-made)

Енкаустика – техніка малювання, в якій сполучною речовиною для фарб є віск. Живопис виконується фарбами в розплавленому вигляді. Різновидом енкаустики є воскова темпера, яка відрізняється яскравістю і соковитістю барв.

Красиве шкрябання, або гратаж // Позакласний час. - 2015. - № 2. - С. 40-41 : фот. – (Майстерня hand-made)

Слово «гратаж» походить від французького gratter – «терти», «дряпати», назва техніки – продряпувати, або гратографія. Гратографія – це малювання білим по чорному, або по досить темному кольору.

Пуантилізм, або Живопис точками // Позакласний час. - 2015. - № 4. - С. 18-19 : фот. – (Майстерня hand-made)

Пуантилізм – живопис точками. Ця техніка є одним із найцікавіших і незвичайних напрямків живопису. Це манера письма картин роздільними мазками правильної, точкової або прямокутної форми.

Учимся рисувати по-разному // Все для вчителя. - 2015. - № 1. - С. 92-93.

Нетрадиционные формы рисования: оттиски рукой, оттиск целлофаном, рисование ватными палочками, печатание донныком пластиковой бутылки, печатание деталями конструктора "Лего", кляксография, рисование пластилином, рисование солью, печатание пластиковыми стаканчиками.

Янчевська Н. Фротаж - фактурне малювання : [майстер-клас]/ Н. Янчевська // Джміль. - 2015. - № 3. - С. 20 : фот. кольор. - (Художня студія).

Майстер-клас з незвичайної техніки малювання – фротаж від французького слова frottage – натирання. Техніка фротажу і полягає в тому, що під листок паперу кладуть який-небудь рельєфний предмет і закрашують його зверху пастеллю.

3. Web-ресурси

Методи навчання образотворчого мистецтва у початкових класах [Електронний ресурс] // Allref.com.ua : [веб-сайт]. – Режим доступу: http://allref.com.ua/skachaty/Metodi_navchannya_obrazotvorchogo_mistectva_u_pochatkovih_klasah/, вільний. - Загол. з екрана.

Методика викладання образотворчого мистецтва в початковій школі [Електронний ресурс] // UKRREFERAT.COM : найбільша колекція україномовних рефератів : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=86511>, вільний. - Загол. з екрана.

Нестандартні форми і методи навчання образотворчому мистецтву [Електронний ресурс] // Refine.org.ua українські реферати. Реферати та курсові українською мовою, які можна скачати цілком : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.refine.org.ua/pageid-5534-1.html>, вільний. - Загол. з екрана.

Образотворче мистецтво [Електронний ресурс] // SvitPPT : презентації українською : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://svitppt.com.ua/obrazotvorche-mistecstvo>, вільний. - Загол. з екрана.

